

ניצוצי אורה מתורתם ודרכיהם של אבותינו ורבותינו הקדושים מאורי הדורות זיע"א

זכרון לצדיקים

כמה חמור ענין תאזה באדם, פי' כלל התאזה יהיה ממה שיהיה עד שיש בזה טומאת כריתות, - מבהיל!

ואמרנו טעם על זה, כי הנה לעומת מה שהאדם אוהב את עצמו, כשיעור זה, מרוחק מהשי"ת, כי אי אפשר להתקרב אל השי"ת, רק ע"י הנפש, כענין שאחז"ל (ברכות י' ויק"ר סוף פ"ד) "תבא הנפש שיש בה מדות הללו ותשבח למי שיש בו מדות הללו" פי' בשלמות. וההכרח - לשנא עניני הגוף - רק לבד מה שצריך לעבודה, ושיכנע הגוף להנפש ואז יהיה נעימות נפלאה לשניהם, לגו"נ, אבל התאזה מרבה אהבת הגוף בטבע, וא"כ הוא מרוחק מידיעת אלקים, והרחוק מידיעה זאת, רחוק הוא מהשי"ת, כי הקרוב אליו ית', אינו רק בכח ידיעה, וע"כ יש בו כרת, כענין שנאמר (תהלים עג כז) "כי הנה רחוק יאבדו" ומבואר במאמר אחר כי אבדה היא כרת, כענין שנאמר "והאבדתי את הנפש ההיא" (ויקרא כג ל), וא"כ יש לאדם לטכס עצות בנפשו איך לשנוא הגוף - אם בלי השתעבדות לנפשו, ואז ייטב לשניהם, כמבואר במכתבי העבר, השייך למאמר "רצה הקב"ה לזכות". ומזה אפחד מאד, - למאמרם ז"ל "אם אדם משים עצמו כעיר זה שמהלך אחר שיהיה נאה (ב"ב עח:), כי השיחה נאה - היא תאזה, וח"ו יתרחק מהשי"ת, וה"ו מחייבי כריתות, ר"ל.

הרחמן יעזרנו להיות מהקרובים אליו ויקרבנו לעבודתו אכ"ר.

ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם. כי כל אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם

כתב בספר "משלי יעקב" מהמגיד מדובנא צוקללה"ה:

משל עשיר אחד היה לו בן יחיד והיה מחזיק בביתו יתום אחד למען יהיה אח וחבר אל בנו שילמדו יחד אצל המלמד שהוא מחזיק בביתו. והיתום הוא אחר שכבר היה כבן בית שבע ועשן התחיל להקל בכבוד המלמד והיה אוהב לטייל בכל יום בגנות ופרדסים בכדי לבטל למודו. וכאשר נתודע זאת אל העשיר בער חמתו עליו ויגרשהו וילך מביתו ולימים אחזים התעשת גם הבן יחיד ללכת בדרכים כאלה. וכאשר שמע אביו הכניסו החדרה ויכהו מכה רבה. ואחר שעה ושתיים כשוך חמת אביו נכנס בנו לדבר עמו לאמר אבי הורני על כל פנים למה יגרע בנך יחידך מהנער היתום הזה. הלא גם הוא עשה את אשר עשיתי ואליו לא עשית מאומה רק גרשת אותו מביתך. היה לך לעשות גם עמדי כן ומדוע הוספת עוד לשפוך עלי חמה ובוז. ויען אביו ויאמר לו הנה היתום האנכי הריתי או ילדתי או נראה לעיני שהוא הולך בדרך ישר שומע לקול המורה ויושב בבית הספר החזקתיו אצלי. עתה כאשר ראיתו כי רוח אחרת עמו הוצאתיו מביתי ויגרשתיו. אמנם אתה הלא בני אתה איככה אגרשך מביתי מאת פני דע כי כאלה וכאלה אפליא את מכותיך במוסר אכזרי ובהכרח תהיה סר למשמעתי כי לא אעזבך עד הקימי מזימות לבי להגיעך אל האושר וההצלחה.

הנמשל שלא יחשבו ישראל כי גם הם בסורם מאחרי ה' לא יענוש אותם רק בעונש זה לבד כי הארץ תקיא אותם כאשר קאה את הראשונים. לזה אמר לא כן הדברים ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם, רוצה לומר לא תחשבו שגיגע עליכם רק כמשפט שהגיע אליהם רק כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם ובהכרח ושמרתם את משמרתם ולא תמאאו בהם. והטעם אני ה' אלהיכם ואיך אעזבכם.

ושמרתם את משמרת

כתב בהעמק דבר:

כבר ביארנו בספר בראשית ובכ"מ שהתורה מכונה משמרת שהיא משמרת את האדם מכל רע. ואמרה תורה ושמרתם את משמרת תראו לשמור את התורה שתתקיים בישראל.

יא"צ המחנה אפרים

ביום כ"ז ניסן ימלאו רפ"ט שנה להסתלקותו של רבינו הגאון ר' אפרים ב"ר אהרן נבון צוקללה"ה בעל מחנה אפרים

כתב הגה"ק החיד"א צוקללה"ה בספר שם הגדולים (חלק גדולים מער' הא' אות רכז):

מהר"ר אפרים נבון - הורתו ולידתו בקושטנדינא והי' בן גילו של הרב בני יעקב, ואח"כ בא עם חמיו הגביר כה"ר יהודה אירגאז ונתישב בירושלים ת"ו ושם נתבודד למעלה מעשר שנים ולמד הש"ס והר"ם ובית יוסף. והלך בשליחות לקושטנדינא ומהר"י רוזאניס מינהו לדיין וגדל מאד והיה רב בקושטנדינא. והיבר מחנה אפרים וחכמתו ובקיאותו ניכר מספרו הנורא. ושמענו נפלאות מתורתו ובקיאותו וחסידותו. ובנו הרב החסיד הרב המחבר קרית מלך רב.

כתב הגה"ק החיד"א צוקללה"ה בספר ראש דוד (פר' מטות מסעי):

ונקדים מה שכתב גדול הדור הרב המופלא כמהר"ר אפרים נבון בספרו הנורא ספר מחנה אפרים.

על הפרשה

בד קדש

כתב השל"ה הק' (שער אותיות, אות ק' קדושת המקום):

ומי שלא זכה לקבוע דירתו באדמת קודש או הוא אנוס יש לו תקנה מדוגמת מקום קודש, להיות לו מקום ד' אמות של הלכה התבודדות להתבודד עם אלקיו, וכבר נתנו סימן, בד קודש כשהוא ב"ד ר"ל לבדו אז קודש ילבש ויראה שמן המקדש לא יצא ר"ל ממקום קדושתו.

וחי בהם

כתב בספר "חפץ חיים" על התורה בהגהת "מעשי למלך":

פ"א התאוונן הח"ח זצ"ל על אלה ה"מתקדמים" כביכול, המודים במצות שבין אדם לחברו ועוזבים את המצות שבין אדם למקום. וקראם בשם "פאראליזירטע" מכיון שהתורה אומרת "וחי בהם", שמע מינה שבשביל לחיות צריכים לקיים את כל התורה כולה, רק אז נקרא האדם חי. אולם אם מי שהוא מודה בחלק אחד מהתורה וכופר בחלק אחר, אזי דומה הוא לאיש שאחזוהו השבץ בחצי גופו, ואינו מרגיש אף בדקירת מחט, והחצי השני של גופו דורש תפקידו, וא"א להשלים ביניהם, כי מה שטוב לחצי גוף החי לא טוב לחצי גוף המת ולהפך, ורק אז האדם שלם, אם התורה משתמרת אצלו בשלמותה.

איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו וגו'

כתב בספר "אור רש"ז" מאמר שפ"א:

עיינן בספורנו שכתב על זה: הנה התולדות ההוה משאר בשר בהיות אז הפועל והמתפעל קרובים במזג, ראוי שתהיה יותר הגונה וממוזגת כמו שקרה בתולדות משה ואהרן ומרים מעמרם ויוכבד דודתו, וכמו שאחז"ל על נשואי בת אחותו, וזה יצדק כאשר יהיו הפועל והמתפעל מכונים להפיק רצון קונם בלבד, אפס כי זה יקרה על המעט, כי אמנם מה שיקרה בכל המין האנושי, הוא ברובו כזה הוא - שיהיו מכונים להתענוג בלבד, ובכן יזנו וכו' ובהיות שאר הבשר מוכן מאד וכו' הנה כאשר יהיו חושבים שניהם שחבורם בלתי אסור, ירבה ההרהור והחיבור ביניהם להתענוג בלבד ובכן יזנו ולא יפרצו ומלאה הארץ זמה וכו' ובכן אסרה התורה, וכן דעת הרמב"ם ז"ל והראב"ע ז"ל, והנה כל כך החמירה התורה בזה, עד לחייבי כריתות. נראה מזה, עד